

K Ö Z M Ű V E L Ő D É S.

Az erdélyi róm. kath. irodalmi társulat heti közlönye.

MEGJELENIK MINDEN SZOMBATON.

Előfizetési díj:

Egész évre	4 frt.
Félévre	2 „
Negyedévre	1 „

A társulat minden rendű tagjai
a lapot tagdíjaikért kapják.

Ugy a lap szellemi részét illető cikkek,
mint az előfizetési pénzek a „Közművelő-
dés” szerkesztőségének Gyulafehérvárra a
várhoz küldendők.

HÁLAFÖLIRAT

a felcsiki esperesi kerület papsága részéről

Nagyméltóságu LÖNHART FERENCZ

erdélyi Püspök Ur ó Excellentiájához
a Congrua-ügyben.

Nagyméltóságu Püspök Ur!
Kegyelmes Urunk!

A felcsiki esperesi kerület papsága folyó évi május 21-én tartott tavaszi korona-gyűlésén a legnagyobb örömmel tette magáévá az elnöklő főesperes megnyitó beszédében elmondott azon indítványt, hogy Nagyméltóságodhoz a kerületi papság nevében hála-fölirat intéztessek, azon atyai kegyes jóságaiért, melyekkel egyházmegyénkben az egész ország előtt megoldásra váró congrua-ügyet felkarolni s szegénységgel küzködő paptársaink szomorú anyagi helyzetén uradalmi saját pénztárából ezerekre menő fejedelmi áldozatok árán segíteni kegyeskedett.

Nekünk jutott alattirtaknak a ritka szerenese, hogy Nagyméltóságodnak a kerületi papság nevében és megbízásából a legforróbb hálás köszönetet tolmácsoljuk, ezen, az erdélyi egyházmegye történetében korszakot alkotó jótékonyágáért és atyai kegyes bőkezűségéért.

Nagyméltóságu Püspök Ur! Kegyelmes Urunk!

Ha a jótékonyág egy régi pogány böles állítása szerint is az emberi szív egyik főke: akkor a hála az emberi kebel erényvirágainak szintén egyik legszebbike. Gyermeki szívünk ezen legszebb és legdrágább erényvirágát lelkünk legforróbb háláját nyújtjuk át Excellenciádnak úgy a saját, mint megbízó paptársaink nevében azért, hogy egyházfejedelmi nehézség gondolj s Erdélyegyházmegyénk annyi sokféle közügyei fölvirágoztatására fordított oly számtalan ezerekre menő áldozatai mellett is atyai kegyes szeretettel tekintett le szegénység és nélkülözéssel

küzködő paptársainkra s az ők szegénységüket türelemmel méltóztatott tenni.

Míg ugyanis az ország bölesei a Congrua bizottságok tanácskozó termében hasztalan izzadnak s eredménytelenül ülészenek a Congrua nehéz kérdésének megoldása felett: addig Excellenciád nagy lelke s apostoli bölesessége ezen nehéz ügyet a megoldás stadiumának oly pontjára vezette előre, hol Excellenciád határtalan jótékonyágának s páratlan bölesességének a jeleni és jövődöbeli papság a hála aere perennius oszlopát állítja fel. Azt az oszlopot, melynél szent Pál apostollal sokan a hála ezen szent imáját fogják elrebegni: „Áldott legyen az Isten és a mi Urunk Jézus Krisztus atya, ki megáldott minket minden áldással, mennyei adományokkal Krisztus által“ Efez. 1. 3.

Fogadja el Excellenciád tőlünk e halvány szavakban elmondott legforróbb hálás köszönetünk kifejezését. Fogadja úgy a saját, mint megbízó paptársaink nevében tolmácsolt azon leghűbb ohajunkat, hogy a jó Isten, „a mi Urunk Jézus Krisztus atya“, Kimegáldotta az erdélyi papságot Excellenciád magas személyében ily szerető jó főpásztorral és nagy jötevővel, Excellenciád legdrágább életét tartsa meg sokáig Erdély egyházmegyénk népe boldogítására és oly jóságos szeretettel kormányzott papjai öröme.

Egyébiránt magunkat Nagyméltóságodnak főpásztori kegyeibe ajánlva, Nagyméltóságodnak áldott kezeit esökolva, legalázatosabb fiui engedelmisséggel maradtunk Nagyméltóságodnak

Csik-Rákoson, 1890. Június 14-én.

legkisebb fiai:

Murányi Kálmán,
főesperes-plébános.

Jakab Lajos,
h. jgyző.

A tanítói hivatás üdvös és magasztos volta, ezzel szemben pedig annak tövisei.

(Felolvasatott az alesiki tanítók idei április 30-án tartott fiókköri gyűlésén.)

Jel: „A tanítók s a kik másokat oktatnak fényelni fognak, mint a csillagok az égen.“

Az ember társas-együtt-élésre hivatott lény. E társas együtt-élés alkotja a társadalom eszméjét. — Így, midőn társadalomról van szó, értjük alatta az emberiség kisebb-nagyobb zömét, majd általános értelemben az egész emberiség nagy társadalmát. —

Régebben a társadalom nem ágazott oly annyira szét, mint épen napjainkban. Ennek oka pedig abban keresendő, hogy hajdanta kevesebb számmal voltak a hivatalok különféleiségei, mint ma, következőleg tehát kevesebb számmal voltak a társadalom különféle rétegei is. — De ma már oly sok felé vált az, miként habozás nélkül hasonlíthatjuk az általános értelemben vett társadalmat egy terebélyes tölgyhöz, melynek minden ága és ágacska más-más alakú és melynek mindenike különböző működési kört tölt be úgy, hogy tulajdonképen csak a halálban egyesülünk. — Mert hát oh de tarka, csillagó, egyenlőtlen is a nagy világ. — Egyiknek hivatása ez, másiknak meg amaz. Egyiket fölragadva a szerencse, kevés küzdelemmel fényes állásra emeli. — A másik meg ha folyton lankadatlan küzd is a létért, az eredmény legtöbbször fanyar és keserű gyümölcsökben szokott megteremni számára.

Világhírű poetánk is az élet öröm és öröm-poharára, — mely a külön társadalmi osztályoknak kisebb nagyobb mértékben ki szokott jutni — mutat, midőn így szól: „(Mert) ilyen az élet, jajgatunk és kacagunk: míg a halál azt mondja: esitt!“ Igen, az élet csak jajgatás és kacagás, természetesen egyiknek ebből, a másiknak meg amabból jut több. —

Míg e földi élet fia vagyunk, sokat tervezgetünk és sok ezélt tűzünk ki haladásunk elé, amde mindez csak légvár, maradand és állani fog csak egy, a mi tán édes mindnyájunké közösen és ez a végezel. —

De térjünk a dologra. — Fentebb említém, hogy napjainkban mily sokféle hivatás van a világon. Ezek közt föl-lehetni a tanítói hivatalt is. — Erről akarok t. gyűlés szerény tehetőségem szerint pár szót szólni.

„Szép a tanítói hivatás. Szép az több oldalról is. Könnyen lehetne a tanítói hivatás szépségéről könyvet írni“ — mondja Spaller J. Mindazonáltal nekem nem lehet ez alkalommal még egy tételbe is úgy belekapaszkodni, hogy azt mint bevégzett egészet, a maga terjedelmében kikerekítem. — Hanem csak rövid, világos és lehetőleg érthető vázlatot ohajtok nyújtani t. gyűlésnek, a czámben jelzett tételről.

Sokat és sokféleképp méltatták a tanító hivatását — mondja Bende püspök. — Gyakran kizárólag hasznosság szempontból, a mennyiben t. i. a tanító kiválóan előmozdítja a földi élet érdekeit, hasznait. — Ezzel ugyan a tanítók állását a társadalomban kiemelték és annak bizonyos tekintélyt biztosítottak: de hivatásuk benső természetének, magasabb céljának mellőzésével. —

Nézzük csak a hivatás benső természetét és annak magasabb célját. — A tanító Istennek, a hazának és az egyháznak egyaránt szolgálatot tesz, a mennyiben hát a gyermekek, kiket először küldenek föl az iskolába, még általánosság-

ban véve, vajmi kevés nevelésben részesült sarjadékok, kiknek szívatalajában a rozs, — mint elhanyagolt, műveletlen parlagon a dudva és más haszontalan eserje kezd mind mélyebben meggyökerezni.

Mert valljuk be az igazat: igen ritkán találhatni oly művelt lelkű és tapintatos szülőkre, kik gyermekük nevelésében úgy felelnek meg a szülői kötelemeknek, mint azt Isten, az egyház és hazá kívánja. A legtöbbször e tekintetben teljesen ellenkezik az apa az anyával és viszont.

Mert ha pld. az apa gyermekét méltó s talán szigorú büntetéssel akarja visszaretteníteni a rossztól, megakadályozza azt az anya és megfordítva. Pedig vajha tudnák az ilyen szülők azt, hogy ez esetben, mindig egy egy szurós tövist dobznak el csupa együgyű könnyelműséggel, mely tövisek később úgy az ők, mint a tanító és végre saját gyermekük lábát fogja megvérezni.

Bátran ellehet mondani, hogy a gyermekben, midőn először lépi át az iskola küszöbét — ha szinte gondosabb nevelésben részesült is — mindig oly sok a rosza való hajlandóság, miként elégtelen rá a jó, hogy azt ellensúlyozza, sőt nem ritkán jóval túlyomó amaz, mint ez. — Nevezetesen nagyon fogékonyak a gyermekek a káromlás, szítók, átok, lopás, hazugság, egymással gyonyolódás, engedtlenség stb. iránt. — Mindezeket pedig a tanító van hivatva lassankint belőlük kiirtani, s helyébe csak a jó, a vallás és az erkölcs magvait elhinteni és folyton ápolni, hogy később azok a jövő boldogság elérhetésére fölnöjenek.

„Igen uraim, — mondja továbbá Bende püspök — mi mindnyáján, kik tanítunk és nevelők vagyunk, munkások is vagyunk. Nem törekeny anyag, vagy múlandó arany és ezüst az, melyből alakítunk: a halhatatlan lélek az, melyen idomitanunk kell. Az emberiség azon talaj, melyet munkálunk. Örök igazságok magvai azok, melyeket elhintünk, hogy azok ezen élet fényére, az örök élet dicsőségére kikeljenek. — És így szól tovább: „Oh mily kiváló nagyságu és magasztos dolog is a tanító hivatása s mily kiváló tekintélyt ad annak a nagy cél, melyért munkál, azon eredmények, melyeket elérnie kell, azon méltánylás és tisztelt, mikkél az emberek nemesebbjei e hivatásnak adóznak; de főleg azon elsőrendű feladat, melyet maga az Isten, az ő örök intézményi, törvényei érdekében a tanító elé kötelemül tűzött. — Hatalmas hivatás Uraim! fölépíteni Isten városát, melyben örök életüket éljék a lelkek és abban ápolni ama magasabb rendet és fenntartani azon főséges egységet, mely az embert, a kimondhatatlan béke és szeretet képesében elválaszthatatlanul köti össze Istenével; mily nagy dolog ápolni, fejleszteni mindazt, mi Isten előtt jó, igaz, nemes és nagy. Mily fontos feladat fölépíteni és szilárdtá tenni a földi várost, azon földet, melyhez kötve földi életünk, nagygyá tenni gyermekeiben a hazát, hogy tűzhelyén égjen a tiszta erkölcs, hogy összességében szilárdon álljon, azon társadalmi rend, mely az igazságosságon, az engedelmességen önmegtartózkodáson és a valódi humanizmus önfeláldozásán alapszik. — Ime oly feladatok, melyek kivetelében a tanító is egyik hathatós tényező.“

Lám, röviden ezekben körvonalazva van, a tanító hivatása és működési köre. — És én azt hiszem mindezek elég meggyőzően és hathatósan érvelik azt, hogy mi tanítók az Istennek, egyháznak és hazának teszünk mondhatom nem csekély szolgálatot. Vagy említsek-e még ama számtalan tények-

ből, melyek mindannyian hatalmasan igazolják állításomat? — Nem, — hisz ugy is tudom, hogy a tanítói hivatás és működés kiváló fontosságáról minden jobb érzésű ember megvan győződve. — Hasson meg tehát bennünket oh tanítók hivatásunk nagysága és töltse be lelkeinket Kellner ama mondása: „A tanítói hivatásnak háromszoros palmaága van, sarjad az a feladat magasztosságának hitéből, a szeretetből, mely a gyermekek szemében visszatükröződik és ama reményből, hogy a szellemben oltottak romolhatatlanok.“

Ha tehát a tanító átérzi fontos hivatásának üdvös és magasztos voltát s mintegy átlengi valóját azon kellemes tudat, hogy ő az Isten, egyház és haza tetszésére és javára munkál, lehetetlen pályája iránt bizonyos vonalmat és lelkesültséget ne érezni. — Hiszen egy jövő generáció üdve, boldogulása és nagyságának ő van hivatva megépíteni az alapot.

Mi y lelki gyönyörűség, midőn egy tanév lezajlása után végig pillantunk a gyermek-seregen s legott szemközt állni látjuk a tanév kezdetét és végét. Vagyis látjuk az eredményt, mit egy évi fáradás követel meg a tanító és tanítványoktól. —

Felidéztek emlékünken a multak renetegébe átlengett év és ott áll lelki szemünk előtt a kép, mely a fáradalmakat, gyötrelmeket s néha a kellemes perczeket híven ábrázolja, s mely a jól teljesített kötelesség után napjainkban ma már egyedüli jutalmunk és megnyugtató bérünk. —

Felsőhajt ekkor a kebel és Istenéhez fohászkodik a hála és imádat szelid szavával. Megköszöni a megelégült szív Istenének, az ő alkotójának, hogy őtet a viszontagság teljes küzdelemben és az örömben egyaránt Mindenható őrszemével kísérte és megérlelésre juttatta a gyümölcsöt, melyet mind a tanító használni készkedő szíve, mind pedig a tudni vágyó tanítványok fogékony lelke oly annyira ohajtott. Mert nem oly kicsiny dolog ám az emberképzés magasztos munkája.

Ime, tisztelt! gyűlés halvány vonásokban a tanítói pálya üdvös és magasztos volta.

Lássuk csak most mindezekért mi a jutalom, mi a méltánylás és minő az érdeklődés ügyünk iránt.

„Szürös tövis között terem a szép róza“ — tartja a közmondás. De tán semmire jobban nem lehet e mondást alkalmazni mint épen a tanítói hivatásra — A munka, melyet megtesz a tanító, köztudomású dolog, hogy nehéz, mely okvetlenül szilárd testi és lelki erőt kíván. — Amde ezt mégis csak mi tudjuk és érezzük úgy, a mint van, no meg aztán néhány jobb érzésű, művelő, nemeslelkű tanügybarát.

A népek ugyanis nem bírják fölfogni hivatásunk minő voltát és szentül hiszik azt, hogy könnyű ottan az iskolában a gyermekekkel diskurálni, hisz a gyermek esze fogékony és benne minden könnyen megragad. Az ám, csak hogy nem egyedül a száraz tudományokra oktadni van hivatva a tanító, hanem a lelket, a halhatatlan szellemet, annak tehetségeit és a szívet kell idomítani, művelnie és nemesítenie. — Ez pedig oly feladat, mire már okvetlenül különös hivatottság, szak-képzettség kívánatik, mit csak hosszas küzdés és gyakorlat által sajátíthatunk el.

De ez még nem elég, következik a sok küzdés után a szülő bidegsége és közönye a hivatás iránt. — A társadalom sem bír e hivatáshoz kellő érzékkel és nem tud az elismerésben annak magasztosságára fölemelkedni. —

Mert lenézik az embert akárhányszor, sőt nem egyszer

még ki is gunyolják. Es valljon mindennek okát hol találjuk föl legjobban és leghamarabb? Nemde a mai divatos anyagiasságban, mely a szellemmel keveset törődik.

Oh mert a világ olyan önző, önérdek hajhászó. — Igazán el lehet mondani, hogy az emberek fiainál mindinkább megfogyatkozott a méltányosság, a tisztelet, a becsülés és velők az igazság érzet.

Manapság csak a pénznek és vagyonnak tömjéneznék s szinte hátat fordítanak a tudományosságnak, avagy jobban mondva sokan singgel mérik az embert. —

Szomoruan kell beismernünk azt, hogy a tanítói pálya van tán csak egyedül a legméltatlanabbul díjazva. Hiszen több eset van rá, hogy egyszerű falusi iskolát végzett kiszolgált katonára, avagy esendő főlepos díjknak, majd írnek és esekély irástudásáért 300—500 frt. évi jutalékban részesül.

Míg egy okleveles tanító akárhány helyt 150—200 frt. béresi díj mellett tengődik.

Ő nagy ur, mert jó fizetése jár, s talán még vagyoni állapota is kedvező. Az ilyen aztán lenézi, kicsinyeli a tanítót, sőt nem átalja megkísérteni azt is, hogy a tanítónak bizonyos tekintetben imponáljon.

Erre példa fájdalom még elég van az életben. Miért is méltán el lehet mondani, hogy a tanító a legháládatlanabb pálya férfija a világon.

De: „Bízd a jövőökre érdemed jutalmát. Ha szolgálod, időd vékony jutalmat ad.“ mondja Rimay János.

A ki életét, egészségét áldozatul hozza az oktatás és nevelés terén, azt méltó és igazságos módon nem díjazni mégis csak merő embertelenség. — Midőn ezt a tanítóság kénytelen érezni és annak szomorú valóságát tapasztalni, talán kívánatos is lenne jól végzett kötelességünk tudatában, fájdalomunknak testületileg minél többször kifejezést adni, mert: „Néma gyermek szavát senki meg nem érti.“ Éstán kevesen vannak olyanok, kik elmondhatnák, hogy nekik nem fáj.

Vagy tán azért panaszkodnak oly ritkán a tanítók mostoha anyagi helyzetükről, nehogy a rossz nyelvű világ előtt úgy tűnjének föl, mint kiket anyagi érdek vezérel. Vagy mert valahányszor azt tették is, soha nem kaptak egyebet, mint biztatást és szép szót? Nem, a tanító nem teljesítheti kötelességét úgy, a hogy az állam, társadalom és fizetés kötelezettek teljesítik tanítóival szemben, mert oh akkor csakugyan alig lehetne hangoztatni korunk e már közönségessé vált jel-szavait: „népműveltség, haladás, civilizatio, haladunk a korral stb.“ Nem ugy cselekednek a tanítók. Ők a kevés bér mellett is teszik kötelességüket, s midőn látják szomorú helyzetüket és reményük heve már-már lankadni kezd, az erköles jutalmában lelik sorsuk enyhítését.

Sovány vigasztalás az igaz, de reméljük nem lesz mindég így, mert jönni fog egy jobb kor, mely után buggzó imában rég eped ajkunk.

De hisz különben is az ember szabadsága, jogai elvesznének; a jó és igaznak tiszta, őszinte szeretete megrontatnék, ha az ember csak a mulandó földi jutalom reményében eselekedné a jót, vagy a mi még gyakoribb, a büntetés félelmében kerülné a rosszat.

Midőn pedig a hazai tanítóság oly nyomorral és nehéz nélkülözések közepett lép a tanügy mezejére, hogy ott Isten az egyház és a hazáért jó harezot vivjon, akkor nincs haladásunk, akkor az annyit hangoztatott „modern“ kor csak

hazugság, pusztá szójárás. — Igazán elszomorító dolog, hogy mindez így van.

És daczára a nyomoruságos helyzetnek valóban szép jellemvonása a tanítói karnak az, hogy kitartó, türelmes és a magasztos ügyért lelkesedő. — Pedig azt tartják — és igen helyesen — hogy ha a fáradságért nincs méltó elismerés és jutalom, lankad az emberek munka kedve, pangóvá lesz az ügybuzgóság.

A tanítóknál pedig ez nem így van. Ők ama reményben küzdenek létükért, hogy majd csak valahol és valamikép elnyerendik a jutalmat, melyet odaadó fáradságuk révén kiérdemeltek. Mert hisz: „Az nem lehet, hogy ész, erő, és oly szent akarat, hiába sorvadozzanak, egy átok suly alatt.“

A Mindenható öntsön a nemzet és annak nagyjaiba több érdeklődést ügyünk iránt, hogy viruljon édes hazánk és siessen naggyá lenni nemzetünk.

Csik-Szt. Királyon, 1890. ápril hóban.

Salló Károly,
róm. kath. tanító.

Virágnylás.

Most nyilott ki két jáczintom virága,
Nem ápoltam azokat én hiába;
Mintha minden fáradságom köszönnék,
Ugy fokozzák az én lelkem örömét.

Az egyik csak felényi, mint a társa,
Hanem azért nagy helységben nincs mása;
Kék az egyik, de piros a testvére:
Bizalommal néznek egymás szemébe.

Rajtok pihen tekintetem gyakorta,
Mintha egyéb semmi gondom se' volna,
S ha ilyenkor elfog a bus érzelem,
Közelükben elsohajtni sem merem.

Nem sohajtni nekem azért okosabb,
Mert a sohaj hervadást is okozhat,
És nem lenne nyugodalmam oly formán,
Ha sohajjal hervadásuk okoznám.

Ha jövőjök lelkem előtt feltáruł:
Szineiknek szivárványa halványul,
S azt sutogják alig-alig hallhatón:
Mért nincs nekem napsugaras ablakom!?

A többi is azt lihegzi mindenik:
A hervadás idő előtt ránk esik ...
Nem is csoda, hisz a fényes napsugár
Hozzám még csak reggel is úgy lopva jár.

BODÓ ADÁM.

Mozart „Requiem“.

Elbeszélés.

Irta: **Veress Zsigmond.**

I.

Az 1787-ik év egyik estéjén óriási közönség jelent meg a várszínházban, Bécsben. Még az udvartól is legtöbben jelen voltak. Nagy érdeklődéssel várták az előadás kezdetét, mert a nem rég esilag-gyanánt feltűnt Mozart egyik legsikerültebb darabját, don Juant készültek színiére hozni.

Mig a közönség kíváncsian zsbongott a nézőtérén smig Mozartot tisztelői és bámulói nagyserege vette körül, addig Salieri, az opera igazgatója, mely állás azon időben a legnagyobb volt, melyet vezető elérhetett, a színpalak mögött komor, szinte bánatos elmerültségben bolingtartott fejével.

Apró, vllógó szemében a bánat s a harag tüze csillogott. Dus, hajporozott álhajával játszadozott s tekintete merően irányult maga elé.

— Oh csak egy hiba, csak egy vétség a kíséretben, mely megzavarná az énekeseket, elég volna, hogy a darabot tönkre tegye! — sohajtott fel elrejtetlen boszuvágy kifejezésével. — De hogyan? Ha hiba lesz, engem okolnak s az által csak az én nevem esökken, pedig most, most még inkább nőnie kell. Oh keserű sors! Nekem kell közreműködnöm annak sikeréhez, ki engem elhomályosítani készül?!

Fejét lecsüszgette; hallgatott s lelkét dulta az irigység.

Ez időben Salierit tartották a legnagyobb zeneirónak s kétségtelen volt is miért. Érdemei elismerésül kapta az opera igazgatói hivatalt. A büszke, birnevéért küzdő olasznak a kiténtetés meghozta teljes örömét, azonban ez öröm nem tartott sokáig, mert egy új nap jelent meg a zene végtelen égboltozatán, egy új nap, mely minden csillagot elhomályosítással fenyegetett.

Ez új nap Mozart volt.

Első alkotásai elárulták már a lángészt, a hatalmas zsenit s kora már ifjú éveiben nagy várakozással fordult feléje. S a mily mértékben emelkedett Mozart, oly mértékben sulyedtt Salieri. Ez kétségbe ejtette a diesvágyó embert s elkeseredetten kereste az eszközt, a mivel új ellenfelét tönkre tehetné. Azonban hasztalan volt minden törekvése, hasztalan az alattomba megindított harc, mert Mozart korát elbűvölte. S kétszeres volt a Salieri dühe akkor, midőn látta, hogy a don Juan oly darab, melyet évszázadokig fog bámolni a világ. Félte előre e darab sikerétől, de nem tudott semmit a siker útjába gördíteni. S még hozzá neki, mint igazgatónak a darabban közre is kellett működnie.

Szeretett volna vissza vonulni most, de neve kára nélkül nem tehetett semmit s ezért inkább meghozott mindent áldozatul, elrejtette szívébe, a mit érez s rosz kedvvel bár, de mégis a kényeszerhelyzet nyomásának engedve, kiállott a színpadra, hogy a kart s a zenét vezesse.

Az előadás megkezdődött, a közönség lelkesedése fokról-fokra emelkedett, felvonások végén a taps, az éljen, a kihívás véget nem ért s Mozart a lehető legnagyobb kiténtetésben uszott, melyet zeneszerző csak elérhetett.

S mindezt Salierinek' végig kellett néznie. Az irigység tépdeste lelkét, óriási sulylyal nehezedett rá a dicsőség, mely Mozartot érte, s mely őt elfeledteti; gondolatai elhagyták, keze önkénytelenül ütötte a taktust tovább és tovább, mig

keze lehányatott s zavartan állott meg; a mi által azonban senki sem engedte zavartatni magát, mert a zenészek jól betanult szerepüket játszották tovább, a közönség pedig annyira elmerült a darabba, hogy mindenki feledte a karnagyra ügyelni. Csak a zenészek tettek az előadás végével ama megjegyzést, hogy a karnagy ur az előadás alatt annyira zavart volt, hogy ha rá ügyeltek volna egészen a különben szép zenéből kiállhatatlan zagyvalék vált volna.

S ki tudja miért volt Salieri zavarodott? Valóban vagy csak tettetésből?

Az előadás beveződött, Mozart virágzáró közepett jelent meg legutoljára a színpadon. A taps, az éljen, a siketítő zír-zavar még tartott s a függöny legördült a boldog költő előtt. Első dolga volt ezután, hogy Salierinek, ki darabját betanította, fáradságáért köszönetét nyilvánítsa. Azt természetesen még nem tudta ekkor biztosra Mozart, hogy Salieri őt gyűlöli, s a szállongó híreknek pedig nem akart hitelt adni. — Uram! — mondá Mozart megindultan fogva meg a Salieri kezét, — a mai siker életem legszebb sikereihez tartozik. Ha valaha, úgy ma lehetek büszke magamra. De tudom, hogy e sikerben nagy az ön érdeme; ép azért fogadja leghálásabb köszönetemet.

Mozart még egyszer megszorította a Salieri kezét s nem ügyelve arra a zord kinézésre, mely a Salieri arcán akaratlanul is megjelent, sietett tova.

Salieri elkéseredetten rázta meg fejét, az elfojtott düh torzította el sima vonásait s megsemmisítőleg nézte Mozart után.

— Mozart, Mozart! — sziszegte fogai között, te leakarsz engem tiporni, nevemet elakarod homályosítani? Jól van, de megmutatom hogy nem érsz ezélt. Hamar feled a közönség s az az egy két siker, mely eddig téged jutalmazott el mulik, mintha nem is lett volna semmi csak .... ne írnod ezután. Vigyázz, mert én megbuktatlak!

(Folyt. köv.)

Bérmaút.

(Folyt.)

Visszatértünk, én már új, és mégis régi utitársammal Veress Lajos szt. páli lelkészszel, Mikefalvára.

Még mindig azon benyomása alatt voltam, melyet az abosfalvi Péter bátyánk gyönyörű beszéde rám tett. Mintha egy próféta szólott volna, a 88 éves aggastyán tiszteletet kelő alakja azt a hatást tette rám. A meghatottság könnyeket esalt ki szemeimből; mert egy fiatal pap handabandázhat, dobálózhatik bombasztikus frázisokkal: értetlenül hagy, ha érveivel meg is győz; de ha egy, az élet tapasztalataival meggazdagodott papot hallok beszélni, a meggyőződést diktáló hang szívemhez is hozzá nyul.

Mikefalván Hilibi Gál János, nyug. kuriai bíró gazdag asztala várt ebédvel, mely alatt taraczkok durrogtak és hirdették, hogy mily magas vendége van Mikefalvának.

Vasárnap lévén — Egrestő felé útközben — Héderfája, Kápolna, Vámos, Udvarhely, Koród, Szt. Márton, Koród, és Balavásár községek közt, virágesőben, diszkapuk alatt érkezünk Kelementekére. Az idő maga is kedvezett az ünnepi látványnak, egész pompájában ragyogott le a nap a Kis-Kü-lő nemékeny, szép völgyére. Szórták a virágot s a mit Kegyelmes Urunk kocsjába nem tudtak bedobni, azt nekünk adták.

Kelementekén a diszkapu alatt a helybeli notarius dik-eziózott, B. Szenkereszty Stefánia ő méltósága udvarában pedig a helybeli öreg tiszteletes dörmögte el mondokáját, honnan $\frac{3}{4}$ órai időzés után Egrestőre indultunk.

Utközben Ő Kegyelmessége Gróf Vay Abrahámnét Kis-Kenden köszöntve, estefelől vonultunk be Egrestőre, hol a diszkapu alatt egyik helybeli földbirtokos, a templom előtt pedig Szántó Viktor lelkész üdvözölte Ő Excellentiáját.

Másnap reggel korán kezdett hullani az eső, ez azonban nem zavarta az ájtatoskodni akaró hívőket abban, hogy zsufolásig megtöltsék a tágas, szép templomot. Szántó Viktor a Szentlélek munkálkodásáról, Ő Excellentiája pedig kapcsolatban a Szentháromságban való hittel, (ez a templom titulusa), a hittitkokról szólott meggyőzősen.

Ebédre Kis Kendre voltunk hiva Gróf Vay Abrahámné ő méltóságához. Szakadt az eső, mintha napszámba dolgozott volna, mi pedig, mint megannyi ázott patkányok szorongtunk a szekér ülésében. Közel ültünk egymáshoz, egymást bepré-selve, az ülésbe mint a napraforgó pu fők magvai annak galéros tányárába hideg, esős őszi időben. Csobogtak a lovak patái a mély hibókban, szállott a pára s szakadozott le róluk a hab; a közeli erdő szélső fáirol varjusereg bámult ránk a hideg, szél és esőtől felborzadt buksi fejekkel, mi pedig megvigasztalódva tekintünk fel rájuk, elmélkedve Kaizczy eme szavai felett: „Közsorsunk ez sok jelessel.“

Ebéd után zuhogó esőben indultunk tovább Vécze felé. Udvarhelymegye határán, daczára a ezndarul viselkedő időnek Dr. Török Albert alispán, Br. Gamera Oszkár sz. kereszturi szolgabíró és Sperker Ferencz szt. demeteri földbirtokos és főgondnok fogadtak, nagyszámu hívőktől környékezve. Br. Gamera egy szépen átgondolt beszédben üdvözölte a Főpász-tort, ki arra kegyes szavakban köszönte meg a valóban impozans fogadtatást. Lovasbanderium vezérelt utunkon s bőrig ázott népség igyekezett a sikos uton lihegve, bukdaesolva haladni velünk, hogy bár megpillanthassa azt, a ki a Szent-lélek hetes ajándékát hozta nekik.

A véczkei gyönyörű diszkapu alatt Mezey Lajos föld-birtokos és főgondnok, a templom ajtajában pedig Csiszér János lelkész fogadták*) Kegyelmes Urunkat, az apostolek tör-vényes utódját. De nagy volt meglepetésünk, midőn a tem-plomba belépve, hallottuk az „Eccc Sacerdos magnus“ főnsé-ges áriáját a véczkei iskolás gyermekek ártatlan hangján, gyermekduettben, kellő precizitással előadva; hát még este Mezey Lajos ur vendégszerető házánál, midőn László Elek kántortanító lampionokkal feldiszitett sátor alatt bemutatta azt, hogy egy törekvő fiatal tanító mennyi eredményt képes tanítványaival elérni. Két énekdarabot adtak elő duettben, a kettő közt pedig egyik iskolás leányka igen ügyesen üdvö-zölte Kegyelmes Urunkat, mire ő a nála szokott modorban, a gyermekek érteimi fokára leereszkedve válaszolt.

Másnap a zsufolásig megtelt templomban Csiszér János szónóki hévvel elmondott beszéde után ő Excellenciája buz-dította a véczkeieket a szent hitünkhöz való ragaszkodásra, mire az indította Kegyelmes Urunkat, hogy a véczkei kath. jellegű népiskolát ellálasson akaró, de semmi esetre a ker.kath. egyházhoz hűséggel ragaszkodó véczkeieiktől kiinduló áramlatnak gátat vessen.

*) Miért nem irtad le körülményesebben kedves bátyánk ünne-pét, különösen, hogy minő beszéddel fogadta Ő Excellentiáját? Ma-gán értesülésünk van arról, hogy az megérdemelte volna. Szerk.

Ebédelni Mezey Lajos főgondnok uri asztala köré gyűltünk. Felköszöntöket a házi gazda és Csiszér János mondottak; ebéd után pedig az iskolás gyermekek feleleteit az udvarház verandáján hallgatta meg ő Excellenciája.

Zsákok felé d. u. 4 órakor indultunk. Szomorú, borongós volt az idő, de legalább nem hullott nyakunkba az eső. Zsákok határán galy-galyát ért az út minkét oldalán, s a melyekre nem jutott róza, arra kötözött mezei virágot egyszerű, természetest, mint a falusi nép mesterkötetlen érzelme. A diszkapu előtt Dr. Török alispán üdvözölte a Kegyelmes urat, ki szívélyes szavakkal köszönte meg a fogadtatást.

Ha az ottani birtokviszonyokat tekintetbe vesszük, bátran nevezhetjük Bajnóczki uratat zsákoki paraszt nábobnak, a kinél hadi szállást vertünk s a ki igen szívesen és uriasan fogadott minket.

Itt a lakosság felerészben unitárius s mégis másuap egészen megtelt az anyaegyháznak is megjáró templom. Csiszér János, ide is beszolgáló veezkei lelkész, az Oltári szentségről tartott érezes beszéde után ő Excellenciája beszélt a Szentmiséáldozat és Oltáriszentségről.

Ebédnél Bajnóczki várt, mely alatt Dr. Török alispán, Br. Gamera és Csiszér mondtak, egymást szellemességben tullicitáló töasztoakat.

Bordos felé d. u. 3 órakor indultunk, hol Sperker Ferencz főgondnok ur szónoki hévvel mondotta el magvas beszédét. Itt volt már akkor az udvarhelyi districtus papságának tekintélyes része, Jung-Cseke Lajos apátplebános, ugyszintén a marosi districtus szentföldi papsága Csiki Péter köszvényes remetei esperes-plebános vezetése alatt.

Nem fért be másnap az ájtatos nép a templomba. Szent mise után, melyen püspöki székhelyen is ritkán látott presbyterassistencia mellett pontificalt ő Excellenciája, Papp Gyula lelkész a nála szokott ügyességgel beszélt; majd Püspök Urunk, megragadva a beszéd fonalát, a Szentlélek bennünk való működéséről szólott szívóól szívhez.

Az egész esperesi kerületben itt bérnált meg ő Excellenciája legtöbbet, számszerint 328-at.

Sperker Ferencz főgondnok ő nsga még a megelőző napon meghívott ebédre, mely alatt legelőször is ő köszöntötte fel kegyelmes Urunkat, Jung-Cseke Lajos apátplebános szintén ő Excellenciáját, Ráduly Lajos máréfalvi lelkész pedig a jelenlevő nőket, ebéd után utrakeltünk; a szentföldiek még onnan visszatértek, az udvarhelyiek Nagy-Kend közt vettek buesut ő Excellenciájától.

Már most inkognito jöttünk be Dieső-Szt.-Mártonba; én pedig másnap reggel bánatos szívvel esóokoltam meg ő Nagyméltósága áldó kezeit s vettem buesut Tamási titkár és Veress Lajos szenpáli paptól.

N a s o. *)

Kisebb közlemények.

Negyvenéves tanári jubileum.

Szamosujvárt, 1890. jun. 23-án.

A szamosujvári társaság hajlandó minden szépre és jóra, csupán arra van ott szükség, hogy valaki felhívja a figyelmet egy és más dologra. — S ott, hol érdemet kell ju-

*) Az igaz, hogy rossz írásod van s még a mellett későre is jársz; szerencsédre mégis valahogy elérkeztél; köszönjük is a szép közvetlen tudósítást.
Szerk.

talmazni, ott hol ünnepelni kell, készen áll Szamosujvár közsönsége, s a mi csak kitélik a ház körül, mindent megtesz.

Főt. Csákány Adeodat szolnok-kerületi főesperes és gymn. tanár volt e hó 21 és 22-én ilyen szívélyes ünneplések tárgya. —

A derék egyházi férfiú, ki méltán kedvence az erdélyi papságnak, 40 éve oktatja az ifjúságot, negyven év óta hirdeti a szamosujvári ifjúságnak a szeretet vallását. Oly sok nemzedéket bevezetni a rom. kath. egyház magasztos tanai-ba oly érdem, mely előtt tisztelettel kell meghajolnunk. S főtisztelendő Csákány ur egyénisége még eredményesebbé tette e működést. Volt az ő tanítási modorában valami kedves kerestelenség s valami jóleső természetesség. Oly nyugodtan és egyszerű szavakkal adta elő a rom. kath. religio egyes részeit, hogy a tanulónak eszébe sem juthatott gondolkozni a felett, hogy vajjon mindezek ugy vannak-e valóban. Türelmes, szelid lelkű jó indulatu ember még mindig s ma is oly frissen végzi teendőit és oly türelmesen bánik apró növendékeivel, mintha pályája elején volna.

Emlitettük, hogy a szamosujvári társaság kész az ünneplésre, ha valaki kibontja a zászlót. Ez alkalommal Esztegár Gergely, ez a rokonszenves fiatal áldozár vitte a zászló bontó szerepét. Hónapokon át futott fáradot, csakhogy szerett főesperesének jubileuma lehetőleg fényes és impozáns legyen. Ez a törekvése eredményre vezetett ugy, hogy mi még most is az ünnepségek kellemes hatása alatt írjuk e sorokat.

21-én estve a polgárság fáklyás zenével lepte meg főt. Csákány urat. Észrevehetően jól esett az öreg úrnak, hogy legtehefészebb tanítványa dr. Molnár Antal orsz. képviselő volt az, ki őt ez alkalommal felköszöntötte. — Érzékeny szavakból állott az ünnepelt válasza; kiérzett belőle, hogy szeméi előtt 40 év változatos története vonul el, s nyugodt lelkiismerettel nézi e változatos képet.

Másnap 22-en délelőtt különféle testületek tisztelegtek az ünnepelelnél, Bárány Lukács plebános és igazgató vezetése alatt a papi, tanári, tanítói és tanítónői kar. Azután a gymn. ifjúság, kiknek nevében László Márton I. gymnázista mondott beszédet és adott át egy ezüst tintatartót: a leányiskola növendékei pedig szeretet hitoktatójukat egy ezüst tálal és írónal lepték meg; majd az ünnepelt egykori tanítványai — mintegy 50-en — jelentek meg és egy diszes ébenfa albumot majdnem 100 arezképpel — nyújtottak át, mely alkalommal városi főkapitány Duha János mondott beszédet: s különösen jól esett a polgárságnak, hogy Szabó János gör. kath. püspök ő méltósága is személyesen üdvözölte az örm. kath. lelki pástört.

A 40 évi tanítványok arezképeiből álló diszes albumot Duha János szavai kíséretében nyújtották át. Végig lapozhatja most a jó öreg, szeméi előtt fognak előtűnni nemzedékek: apák, nagy apák, — gyermekek, unokák. Édesen fáj visszaemlékezés lesz ez! Visszaemlékezés verőfényes múltira, hatalmas ifjúságra.

Estve bankett fejezte be az ünnepséget, melynek helyes beosztása Esztegár Gergely úr jó ízlésére vált, s oly kellemes hangulatban folyt le az egész, minő csak őszintén ünneplő emberek között lehetséges.

Méltatva volt az ünnepelt minden oldalról, különösen jó hatása volt Bartalics ref. lelkész szónoklata a reformátusok részéről s Porde gör. kath. püspöki titkár felköszöntője a gör. katolikusok nevében.

Mi a sok jó kívánatot megtoldjuk a mi szerény személyiségünk igénytelen óhajtásával, kérve a Mindenhatót, hogy Csákány főesperes úr éltének őszét is tegye boldoggá és kellemesé. Oly munka után méltán megérdemli a kellemes nyugalmat.

L. L.

Felhívás az EMKE érdekében.

Mélyen tisztelt hazafi!

Mátyás királynak, az Igazságosnak a magyar állam európai létjoga legprezansabb, a nép kebeléből, a nép szívéből származott kifejezőjének hamvai már négyszáz éve őrzi a székesfehérvári királyi sírbolt és még emlék nem hirdeti nevét.

A jó öreg Heltai krónikája följegyzé, hogy Mátyásnak, a dicső királynak, kit a lángész hívott el és nemzeti lelkesedés emelt a trónra, emlékszobra állt az általa kiépített fényes budai várak udvarán. Ez emlékszobrot elsöpörte az idők szele. Századok múltán, e száz negyvenes éveiben a közlekedés ismét emlékjelt akart állítani; de halhatatlan emlékü Ferenczi István szobrász tervezetét — mint szárnyaszegett alkotást — őrzi a budapesti nemzeti muzeum.

Újban Kolozsvár, a nagy király szülőhelye, a kegyelet ellenáthatatlan hatalmától megragadtatva felújítja az eszmét: hogy a nagy király emlékézt szobor örökítse meg a legméltóbb helyen: a nagy király szülőhelyén Kolozsvárt. A város maga 5000 frt áldozatot tett alapul. Azóta kiválttörvényhatóságok lelkes hozzájárulása, az újonnan szervezett gyűjtő bizottság erélyes gyűjtése egy pár év alatt 30 ezer frtra emelte az alapot.

A bizottság, azon lelkes reménytől áthatva, hogy Magyarország törvényhatóságai maguknak követelik a jogot, hogy a közadakozásból mielőbb létrejőjön a szobor: a törvényhatósági bizottságok tagjaihoz egyenként és összesen azon kéréssel fordul, hogy a jelen körirat mellett, minden egyes törvényhatósági tag nevére kiállított 1 frtről szóló nyugtát, összesen . . . . darabot az illető megye és szab. kir. város bizottsági tagjai kiváltják.

Ez uton 20 ezer frt gyűlne be és a szobor alap oly lendületet nyerne, hogy 1894-ben Magyarország ezeréves főmállása ünnepén a nemzeti hálát a nagykirály szobra előtt lehetne kifejezni, mint a ki ez ország európai jogosultságának legdicsőbb symbolumává lett a nemzeti kegyelet emlékezetében.

Esdve kérjük mélyen tisztelt Hazafi: kegyeskedjék oda-hatni, hogy e esekély áldozatot minden egyes tagja hozza meg a hivatalos Magyarországnak. Hadd járuljon minden egyes buzgó hazafi, kinek kezében nyugszik a mai Magyarország-kormány, egy kódarabbal azon emlékjelhez, mely a nagy múlt legnagyobb alakját, a nagy jóvendő zalogakép ábrázolja.

A lelkes adakozók neveit tartalmazó névsort — emlékgyánánt az utókor számára — a szobor talapzatába fogjuk behelyeztetni.

A hazafias adományokat méltóztassék „Kolozsvár tanácsához a Mátyás-szobor javára“ czím alatt küldeni.

Kérésünket a mélyen tisztelt hazafi ismert hazaszeretetebe ajánlva maradunk

Kolozsvár sz. kir. városának Mátyás-szobor bizottsága nevében Kolozsvárt, 1890. évi ápril hóban.

Hazafias üdvözzellet!

Sigmund Dezső, Albach Géza,
orsz. gy. képv., szobor-bizottsági kir. tanácsos, Kolozsvár város
működő elnök. polgármestere, szoborbizottsági
alelnök.

Dr. Hegedüs István,
szobor-bizottsági titkár.

— **Jegyzőkönyv** az erdélyi róm. kath. irod. társulatnak 1890. évi június hó 20-án tartott LXXIV. választmányi gyűléséről. Jelen voltak: Dr. Tódor J. alelnök, Dr. Cserni Béla, ellenőr, Benedek J., Butyka S., Pál A., Pál I., Steinitzer E., Tamási A. és Varga S. tagok és Zlamál Á. társ. titkár. —

1) A mult gyűlés jegyzőkönyvének szokott módon való hitelesítése tudomásul szolgál. — 2) Alelnök jelenti, hogy Bíró Béla kanonok és kolozsvári plebános úrtól, kit plebánosi beiktatása alkalmából társulatunk nevében és megbízásából táviratilag üdvözölt — a következő választ kaptam: „Ngos és Főtisztelendő Kanonok-Alelnök Úr! Az erdélyi róm. kath. irodalmi társulat nevében beiktatásom alkalmából hozzám intézett üdvözlő sürgönye nagyon kedvesen esett, fogadja s közölje a társulat tagjaival legőszintébb köszönetem nyilvánítását. Egyben legyen szabad kérem, hogy sziveskedjenek a társulat alapító tagjai sorába engem is fölvenni; az 50 frtot, még ez évfolyamán befizetem. Kiváló tisztelettel Kolozsvárt, 1890. jún. 3. Bíró Béla.“ — A választmány lelkes örömmel és éljenzéssel veszi tudomásul. — 3) Alelnök jelenti hogy Dr. Téry Ödön helybeli kir. közjegyző és Bourdeaux Olivér nagy-ermei plebános rendes tagok gyanánt kívánnak a társulatba lépni. — Örvedetes tudomásul szolgál s a választmány Dr. Téry Ö. közjegyzőt a II. és Bourdeaux O. plebánost az I. szakosztályba sorozza s nekik a tagsági okmányt, alapszabályokat s a társulat lapját f. é. január hó 1-től megküldeni határozza. — 4) Alelnök jelenti, hogy Fülöp Alajos nyug. lelkész egy nagy terjedelmű dolgozatot — a mythologia megfejtésének „Előtanát“ — küldött be ez évi köteles munkálat gyanánt. — A választmány a munkálatot átadja az I. sz. o. elnökének mielőbb hozandó bírálat végett. — 5) A számvizsgáló bizottság betérjeszti jelentését a pénztár állásáról: Kimutatás az erdélyi r. k. irod. társulat pénztár állásáról. Az 1890-ki január 1-től 1890. jún. 20-ig. Összes bevétel 869 frt 20 kr. Összes kiadás 867 frt 83 kr. Pénztár maradék 1 frt 47 kr.

Az 1890. február 20-tól június 20-ig. I. Bevétel: Athozat 203 frt 84 kr. Tagdíjak és előfizetések 282 frt. Ferenczi Károlytól munkálat helyett 2 frt. Pályázat hirdetésekért 4 frt. Összesen: 491 frt 87 kr.

II. kiadás: A közművelődés nyomtatására 342 frt. Cím-szalagokra 18 frt. Újságbélyegekre 80 frt. 3 péld. Közművelődés bekötésére 2 frt 40 kr. Expediálásra, hat hónapra 1890. január 1. jún. 30-ig 48 frt. Összesen: 490 frt 40 kr.

Bevétel 491 frt 87 kr. Kiadás 490 frt. 49 kr. Pénztár-maradék mint fent 1 frt 47 kr.

Gyfehérvárt, 1890. jún. 20-án.

A pénztár kezelői.

Helyes. Gyfehérvárt, 1890. június 20-án.

Tamási Áron

Varga Sándor.

Pál Antal.

Tudomásul szolgál. Ezzel kapcsolatban hosszas eszmecsere után elhatározza a választmány, hogy — tekintetbe véve egyrészt a hátrálékos összeg nagy voltát, másrészt a már több alkalommal sürgetett beperesítéseknek folytonos elhalasztását a pénztár kezelői a társulat ügyvédje által a beperesítéseket és a további lépéseket haladéktalanul eszközöljék és erről már a közgyűlésen jelentést tegyenek. Egyszersmind a betegeskedő pénztárnok helyett ez ügyben Benedek J. vál. tagot küldi ki és hatalmazza fel a kellő lépések megtételére. — 6) Alelnök

nök a választmányának figyelmébe ajánlja, hogy az alapszabályok értelmében július hó első napjaiban tartandó közgyűlés idejét és tárgysorozatát állapítsa meg. Egyszersmind illőnek tartja, hogy társulatunk n. é. elnökét a választmány egy hivatalos felirattal hívja meg. — A választmány a következőkben állapodik meg: A közgyűlés napja: péntek azaz július hó 4. d. e. 10 óra: helye: a püsp. Lyceum egyik tanterme; tárgysorozata: elnöki megnyitó beszéd; titkári jelentés, végleges jelentés az 1889 évi számadásokról, általános tisztújítás és esetleges indítványok tárgyalása. Ezzel kapcsolatban a választmány elhatározza, hogy a társulati titkár a n. é. elnök urat a közgyűlés vezetésére egy külön felirattal hívja meg s a közgyűlési meghívóknak kinyomatása és szétküldése iránt intézkedjék. — 7) Alelnök a jegyzőkönyv hitelesítésére Pál A., Pál I. és Tamási Á. vál. tagokat kéri fel. —

K. m. f.

Zlamal Ágost titkár.

— A „Magyar Szemle“ második évfolyamának minden újabb száma egyre tartalmasabb és kitünőbb. E folyóirat valóságos rohamosan fejlődik az új nemzedék hatalmas szellemű képviselőjévé. Rövid idő alatt tekintélyt szerzett szavának és érdeklődést tudott kelteni a legszélesebb körökben szépirodalmi s társadalmi ezikkéi iránt. Mindezt pedig közleményeinek zseniális összeállításával és kritikájának igazságos erejével, valamint teljes őszinteségével vívta ki. Bátran ajánlhatjuk tehát a „Magyar Szemle“-t, mint egyik legkitünőbb szépirodalmi folyóiratunkat, melyből mutatványul egy hónapig folyó tiszteletpéldányt a kiadóhivatal (Budapest, VI. ker. Új-utca 14) mindenkinek küld, a ki ezért hozzáför. lul.

A NAPI ESEMÉNYEK KÖRÉBŐL.

— **Diszokmány-átnyújtás.** A vörös kereszt-egylet helybeli választmánya f. hó 22-én déli 12 órakor tisztelettel Püspök Urunk Ó Nagyméltóságának és ünnepiesen nyújtotta át azon diszokmányt, a melyet Ó Felsége a koronás királyné saját kezűleg irt alá s a mely Ó Nagyméltósága ezen egylet körül szerzett kiváló érdemeinek legmagasabb elismerése. A választmány tiszteletét és örömét Novák Ferencz kir. tanácsos-polgármester tolmácsolta, a mire Ó Nagyméltósága válaszolt. — A választmány megjelent Fogarasi Jánosné egyleti pénztárnoknál is, a ki buzgóságáért hasonló diszokmánnyal lett kitüntetve, a mit szintén ünnepiesen nyújtott át neki a választmány.

— **Ordinacio.** Kegyelmes Püspök Urunk Ó Nagyméltósága a papszentelést a következő sorrendben méltóztatik végezni: jul. 11-én tonsura s a kisebb rendek, 12-én Subdiakonatus, 14-én Diakonatus, 16-án Presbyteratus.

— **Felhívás.** Azon ifiak, kik a szt. István Királyról nevezett erdélyi szent ferenczrendi szertartomány papnövendékei közé magukat felvétetni ohajjták, felszólítottanak: hogy kérelmeket — a IV—VIII gymnasialis osztályu bizonyítványaikkal — ugy szintén keresztlevelöket és orvosi bizonyítványaikat, folyó évi Julius hó 20-ig Medgyesre a rendtartomány főnöki hivatalhoz terjesszék be. P. Simon Jenő, rendtartományi főnök.

— **Pályázat (18.)** Az üresedésben lévő nagyági (Hunyadmegye) rom. kath. kántori állomásra, melylyel utólagos havi részletekben fizetendő évi 300 forint fizetés és 50 frt. o. é. szállás pénz, és a nem bányászoktól fölveendő esetleges stola illetekek — össze van kötve, — ezennel pályázat hirdettetik. — Pályázók, kik a magyar és német nyelvet kell hogy bírják, fölhatvannak, hogy keresztlevellel, kántori oklevéllel és esetleges szolgálati vagy más bizonyítványokkal felszerelt folyamodványokat f. évi július 10-éig alulírt lelkészi hivatalnál nyujtsák be. Nagyágon (Hunyadmegye, postahelyben) 1890. június 7. A rom. kath. lelkészi hivatal-Hellmuth Ignác rom. kath. lelkész, Révai Károly gondnok.

— **Pályázat (19.)** A Kászonyfalvi rom. kath. segéd-kántor-tanítói állomás üresedésbe jöven, arra ezennel pályázat hirdettetik. — Jövedelme a következő: a) 55 kalongya ösz. 54 kal. tavasz kepe és harangozói kéve ezim alatt mintegy 12—14 kal.; b) oszpora körülbelöl 15 frt o. é.; c) Stola olvasomondás és harangozási díj 36 frt; d) 32 szekér-egyenes tűzifa, ezen kívül rendes lakás-, konyha, kert gazdasági épülettel csűr és istállóval együtt. Az irt jövedelemért köteleességei: a kántori teendőkben segédkezés, tanítás a kezdőknel, harangozás és sekrestyési teendők. Egy év próbalend. A pályázni ohajjtók kellően felszerelt okmányaikat jul. hó 20-ig alulírtokhöz küljék, ezen kívül a személyesen is megjelenők előnyben fognak részesülni. Kászony Ujfalu, 1890. jun. 20-án, u. p. K. Ujfalu, Csikm. Veress István, isk. sz. elnök.

— **Pályázat (20.)** A gelenczei rom. kath. hitközségben a segéd-kántortanítói állomás, melylyel a sekrestyési és harangozói teendők is össze vannak kötve, áthelyezés folytán megüresedvén, erre ezennel pályázat-hirdettetik. Ezen állomás évi javadalma a következő: 1) 43 kalangya (26 kévés) öszkepe. 2) 43 kalangya tavaszkepe. 3) 6 véka vegyes gabona a molnároktól. 4) 27 frt oszpora. 5) 27 vontatás kemény tűzifa; ezenkívül minden tanuló után egy szekér fa, melyből az iskola-szoba is fűtendő. 6) 50 frt stola és harangozás utáni jövedelem. 7) 2 frt 65 kr. a szent mise alapítványok kamataiból. 8) 2 frt 40 kr. a templom pénztárából tisztogatás ezimen. 9) Lakás, mellette kis veteményes kert és a kántortanítóval együtt használandó gazdasági épületek. — Pályázni ohajjtók kellően felszerelt folyamodványukat folyó évi július hó 27-ig, a gelenczei rom. kath. iskolaszékhez benyujthatják. Pályázhatnak képezdét végzett tanítójelöltek is. Gelenczén (Háromszék megye, u. posta: Imecsfalva) 1890. június hó 18-án. Az iskolaszék.

Kiadja: Az erdélyi rom. kath. irodalmi társulat. Felelős szerkesztő: PAL ISTVAN.

Szerkesztőtársak: Dr. CSERNI BÉLA, PÁL ANTAL, STRAUBERT ÖDON, ZLAMAL ÁGOST.

Nyomatott Papp és Ferdinándnál a püsp. lyc. nyomdában Gynlaféhvártt.